

SANTA BÀRBARA

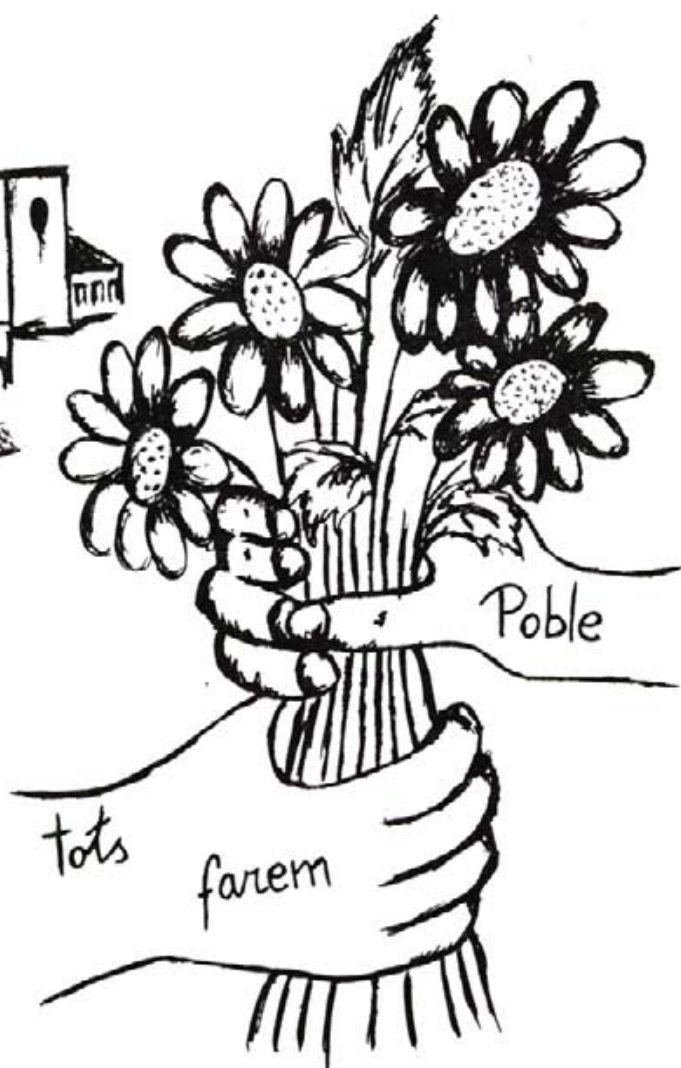
full parroquial

Vilafranca de Bonany

Dip. Leg. PM 26-1980, núm, 18, 6-XII-1981

**SANTA
BÀRBARA
1981**

QUESTIÓ DE CORATGE

* Els qui amb atenció seguim dia a dia l'evolució de l'actual política espanyola no ens ha passat per alt les paraules de coratge dites públicament per la Reina Dona Sofia a la inauguració de la Conferència Mundial de l'any Internacional dels disminuïts. En el discurs, entre altres coses molt importants, la Reina va dir: "Cuantas medidas sirvan para mejorar sus condiciones es para mí una preocupación y una elevada tarea a la que vengo dedicándome con el mayor entusiasmo desde hace mucho tiempo." El discurs va esser una crida a la unió de totes les persones identificades en unes mateixes inquietuds resoltes a posar remei als problemes dels disminuïts. Va parlar de la necessitat de mitigar lo més prest el sofriment de la gent invàlida i tot seguit es pronuncià decididament en defensa de la igualtat entre els homes.

Aquestes paraules de coratge són motiu d'esperança perquè els drets de l'home s'hi dignament respectats.

Per altre part, tampoc ha passat com si res la celebració en 133 països del Dia Universal del Nin. Espanya també hi va prendre part activament. Aquesta dia -enguany fa 30 anys que va començar- ademés de fomentar la protecció de la infància està consagrada a la fraternitat entre tots els nins del món.

* A l'entretant, és llastimós que quan hi ha gent que lluitaper resoldre els problemes de la invalidesa, quan hi ha persones que es desviuen per solucionar la problemàtica de la infantesa i fer possible la unió entre tots, en contrapartida n'hi ha d'altres que per conservar el seu predomini no descansen en desunir i augmentar la beligerància entre els homes.

Falta coratge en els responsables de la política dels països occidentals per entretenir les democràcies i desmuntar els plans dels grups de pressió que amb l'excusa d'estar amenaçats, en lloc de crear llocs de treball, fan créixer cada dia més el pressupost de les armes. S'ha arribat a un moment tan preocupant que quan en 1980 les nacions han gastat amb armament 45 Billo de pessetes, dels 900 milions de joves que hi ha en el món 225 milions estan sense feina.

Es necessari pel poble recobrar la confiança, que els nostres parlamentaris també es revestescuin de coratge i donin a conèixer els molts de valors i grandeses de la democràcia. És qüestió de coratge, donar a cada qual el lloc que li perteneix i desarrelar d'una vegada per a sempre les institucions de la dictadura.

* OTAN, sí? / OTAN, no? Pacte de Varsòvia, sí / no? --El poble espanyol no està disposat a subordinar-se a cap dels dos blocs militars. Espanya està decididament disposta a donar confiança a la joventut convençuda que s'ha de preparar per a la PAU i no per a la guerra.

Les mares que han celebrat el Dia Universal del Nin no volen que els seus fills, futurs soldats, servesquin de terresetes ni a rusos ni a americans. Amb paraules d'amor i coratge diuen molt acertadament que no han criat els seus fills per morir ni per uns ni pels altres.

Bartomeu Estrany

POLÈMICA

La pregunta sobre si a les Illes es parla en català o bé una llengua diferent a la catalana és, avui en dia, tema de molta polèmica, tant dins l'estament social, com dins el polític, nosaltres - des d'ací volem donar la nostra modesta opinió, una vegada haver llegit un treball sobre aquest tema, de D. Francesc de B. Moll; pensant de totes formes que el que realment interessa és que no es perdi aquesta llengua que nosaltres parlam, i que els que la parlam en sapiguem fer ús escrit.

Entenem que a la "llengua catalana" la formen diverses modalitats, de diferents regions, és a dir la que parlen a Catalunya, a València i a les Balears. Ara bé, tot sistema natural de parlar és al mateix temps, llengua i dialecte, és llengua si es considera com un sistema de signes orals d'evolució històrica ben caracteritzada, en relació a un altre sistema que té característiques essencialment diferenciadores; és dialecte si es considera com un sistema de signes orals que no es distingeix sinó accidentalment d'un altre amb el qual, per tant, forma una mateixa llengua o idioma. Així direm que el mallorquí és una llengua si el miram en relació al castellà, i és un dialecte si el consideram en les seves peculiaritats respecte al gironí, al barceloní, l'eivissenc... Vist això hem de pensar que, a l'hora d'escriure, és millor que tots els que parlam el mateix idioma o llengua, emprem la mateixa gramàtica i no abusem de mots locals, ja que així arribarem a una millor comprensió d'el que vol expressar l'autor, és dir, té que haver-hi el que anomenam la llengua literària que és la que s'estudia a les escoles de mallorquí, o català; i es diferencia amb la llengua popular so-

lament en la seva composició gramatical i en no emprar barbarismes (mots no propis de l'idioma), ni localismes; però estau segurs que tant parla el català un lleidatà, com un menorquí, com un eivissenc, com un...

Escola de Mallorquí, I Curs.

GLOSES POPULARS

Per l'amo En Toni Salero

Varen posar batedores
per més via poder fer
i per batre en es sementer
posaren "cosetxadores"

En queda molta llavor
escampada p' es bocins
en ploure noixen es brins
que per tot hi ha verdor

Un temps anaven moltes dones
a n' es camp a treballar
i ara casi cap n' hi va,
han trobat feines més bones

Ses joves d' avui en dia
moltes s' han fet brodadores
i algunes cosidores
i es camp sia com sia

No les agrada foravila
i les sap greu anar-hi
a dins es poble estar-hi
i disfrutant de la vida.

Si així ho poden contar
en esser-hi més envant
i han de pensar que es camp
es qui mos dóna es menjar.

CRIDA A FER FESTA!!

Quan era al·lot sortia pels carrers del meu poble un home a fer les Crides. S'aturava a cada cantonada, pegava un bon avís i començava la Crida: "Se fa sebre ...".

També, quan l'estiu era de lo mé ra bent, mos arribava la Crida de les Festes. I tots els al·los anàvem darrera el Saig que estava benacompanyat pels gegants i gegantes i aquella Crida ja era una Festa.

Aquesta plana avui també vol esser una Crida. Però no perquè anem a unes festes, no perquè vegem unes festes. Si fos això, vos diria que anàssiu al teatre, miràssiu la tele, pagàssiu perquè vos divertequin.

Però és una Crida a FER. Noltros feim. Noltros mos aficam, noltros ballam, noltros jugam... noltros FEIM la FESTA. Si una festa la mos donen feta, són uns altres que es diverteixen (i mos cobren per aquesta feina). Si una festa no és nostra no mos ajuda a acostar-nos, a conèixer-nos, a donar-nos empenta per esser més poble. Si una festa mos arriba de defora, així com ha venguda se'n anirà.

Durant molts d'anys mos havien fet creure que tot lo nostre era xarec, que no era bo, que no servia: que ni cançons ni teatre ni ball ni jocs ni paraules... Tot lo bo era lo de defora, lo que mos arribava de Madrid, de Londres o Déu sap d'on. I lo trist és que mos ho crèiem, mos ho empassolàvem i mos anava canviant l'ànima del nostre poble.

Per això no podem permetre que el gran personatge d'unes festes sigui absent, sigui forà, sigui sols un trist espectador. El gran personatge d'unes festes és

el POBLE. És ell, som noltros, tots, que FEIM FESTA.

Sí, ja sé que em dreu que no en sabem, que mos costa això de sortir al mig de plaça, que mos han d'empènyer... També, però, jo vos diré que tots i cadascú sabem fer qualque cosa, que encara que sigui a poc a poc anirem donant passes, que plegats podem fet trui i qu ningú se senti com un os fora de lloc. N'estic segur que ho podem fer. N'estic ben convençut. Tant, que sé que unes Festes, per senzilles que sijn, si són autèntiques, empenyen a uns homes, a tota una gent es doni més compte que formen part d'un mateix poble, que trepitgen uns mateixos carrers, que no hi ha cap casa separada de les altres, que TOTS per damunt els noms i llinatges que podem tenir escrit al D.N.I. tenim un nom i un llinatge més gran i més dignes: P O B L E !

Potser sigui aquí el darrer secret d'aquesta Crida:

---Se fa sebre
a tots els vilafranquers
que
FAREM FESTA
PER ESSER MÉS POBLE !!!

Toni Garau

COMENTARIS

-Crec que tots els qui tenen dolor
és que malalt estan;
si noltros entram en la OTAN
veurem soldats de tot color.

-Una cella de "civiles"
gordava una escola de nins,
crec que com a bons mallorquins
no volem bases de "missiles".

-Crec que amb moltes correges
poden fermar els toros,
si ara tornen els moros
haurem d'armar les passetges.

-Qui en vol unes per aquí?
cridaven els semetissers;
nos quedarem sense morers
si nos venen Sant Martí.

-Amb una branca de ginjoler
feia por a les terroles,
si donau llum a tantes faroles
heuran de posar un faroler.

-Ma cobraria molta de jornals
si jo tengués millions,
lo que hi ha en els capdecantons,
què són? Faroles o fanals?

-Tothom té lleteroles
i el qui no en té no canta,
el poble farà molta planta
ara que té tantes faroles.

-Tenia un paner d'etzeroles
i el me varen robar,
jo dic que si no les han de pagar
fa bo posar faroles.

-No importa fer cap enrevolterí
ho diré ben cap dret
en sembla que el nostre poblet
pareixerà un cementeri.

-A devora les estufes
a l'estiu hi fa calor,
no m'agradaria esser confesor
per no destapar bufes.

A l'estiu les mosques
solen donar mal viure,
no està bé això d'escriure
i voler quedar a les fosques.

Vaig anar a pescar peixos
i els vaig posar dins senallons
i sense haver-hi eleccions
es barallen ells mateixos.

Varen pegar a la paret
sense perdre el coneixement
reconesc que l'Ajuntament
n'ha feta una a "sen endret"

Jaume Nigorra

Festes de Sta. Bàrbara

DIA	HORA	QUÈ FAREM	LLOC
28 D I S S A B T E	10 diumati	FER CARTELLS DE FESTA pels allotats del poble	Club Parroquial
	12 diumati	Comença el SARAU DE FESTA amb BANDA TAMBORS i CORNETES i RECOLLIDA DE JOIES	Pels Canons de La Vila
	9 vespre	TEATRE pel grup "La Paparra" EL TIO DE L'HAVANA i estrena de la pel·lícula "LA BEATA 81"	Cinema Parroquial
29 Diumenge	5 tarda	TERESETES "Els tres tranquils" presenten EL VALENT DEL BARRI	Cinema Parroquial
30 dilluns	9 vespre	CINEMA AMATEUR Josep Benja Andreu Hegre	Cinema Parroquial
1 dimarts	9 vespre	J. Santandreu: MARGINACIÓ, AVUI, A MALLORCA i projecció de "LA SAPIENCIA 81"	Escola Parroquial
2 dimecres	9 vespre	Llorenç Tous: ESSER CRISTIANS EN UN MÓN DE RICS I POBRES?	Escola Parroquial
3 dijous	9 vespre	Llorenç Capellà: LA GUERRA DEL 36 ALS POBLES DE MALLORCA	Escola Parroquial

DIA HORA QUÈ FAREM LLOC

4	3 tarda	JOCs i JOCs per a tots els NINS ALLOTS	Plaça Ajuntament
	730 vespre	MISSA DE SANTA BARBARA i BUNYOLADA inaugurant el nou PARC/PLAÇA DE JOCs	Parròquia
	9 vespre	RECITAL DE CANçons amb: Homes de La Vila La Gavella Toni Monzó	Parròquia
5	9 diuma	ANAR A CERCAR LLENYA pel Fogueró Fi de Festes	Sortida: Club Pampí
	3 tarda	Grau BICICLETADA HUMORÍSTICA per la gent de la S.D. Vilafrauguesa. Premis Sorpresa i Sarau en nodes.	Sortida: Parròquia, seguint per tota La Vila
	8 vespre	FOGUERÓ i TORRADA acabant amb BALL DE BOT acompanyats per "ESTOL ES PICOT" de Son Macià	Plaça Ajuntament

També (DIES 4, 5 i 6 desembre)

hi haurà una EXPOSICIÓ/VENTA LLIBRES
prou interessants per conèixer la nostra cultura
i per a un creixement humà.

ens parla...

UN METGE

LACTÀNCIA

MATERNA II

El mes passat parlàrem del avantatge de la lactància materna. Continuant amb el mateix tema ens referirem a la formació de la llet, horari, etc...

Per la formació de la llet és molt important la part psicològica. Però és imprescindible l'actuació de les hormones femenines aquestes, ja durant l'embràs, van augmentant el volum dels pits preparant-los per la seva funció primordial: la creació de la llet. Un altre factor important durant la lactància és la succió del nadó, que estimula unes terminacions nervioses, les quals avisen al cervell i aquest fa que el pit es conregui i expulsi la llet.

ETAPES DE FORMACIÓ DE LA LLET

Durant els primers 3 o 4 dies després del part es segrega una substància groguenca que es diu "calostro" rica en proteïnes i principalment unes substàncies defensives que es diuen "anticuerpos" que són les que eviten al nin les infeccions, sobretot de l'aparell digestiu.

Després d'aquests dies hi ha la llet dita de transició, la llet definitiva s'aconsegueix a la segona quinzena després del part.

Durant les dues primeres setmanes el nin té una gran sensació de fam, el que no ens ha de preocupar ni desanimar a donar-li el pit, sinó que s'hauria d'aprofitar per posar el nin, el pit tantes vegades com vulgui, d'aquesta manera el nin succionarà i facilitarà la pujada de llet.

HORARI

Hi ha dues maneres de donar de mamar: lliure demanda i segons horari. La primera és que el nin mami quan ho necessita (cosa difícil dins la nostra societat, ja que la mateixa mare normalment té un horari establert). La segona manera és la més emprada, ja que regulant la alimentació permet a la mare una millor organització del seu temps. Es aconsella que durant els primers quinze dies el nin mami lliurement, ja que, com he dit abans, el fet de succionar ajuda a la formació de la llet definitiva. Durant la segona quinzena s'aniran regulant les mamades fins fer-les cada tres o quatre hores.

Al principi les mamades seran curtes (10-15 minuts) alternant un pit i l'altre; més endavant seran de 15 o 20 minuts, possiblement buidarà un pit i part de l'altre, en aquest cas es començarà la següent mamada pel pit que no ha acabat de buidar anteriorment.

Per acabar recordau que molts de medicaments passen a la llet i per tant al nin, anau alerta durant la lactància.

Suan

MALESTAR

Això era i no era un poblet no molt gran, d'uns 2.400 habitants, on la gent no vivia massa tranquil·la, on l'enveja estava de moda, el voler ésser es passeja va pels carrers i el desig de tenir més matava a poc a poc a les persones...

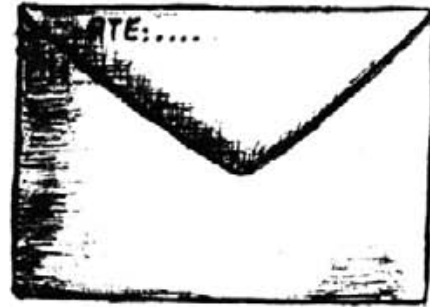
Me contaren que hi havia famílies que rebien anònims farests i que quasi quasi sabien qui era el fulano, un maniàtic, un reprimit (pobret, més mal està ell!) que es passa el temps o, millor dit, perd el temps escrivint suposicions, calúmnies... Aquest fulano, pobret, es veu que no té idea de lo que és la convivència, el que és viure i deixar viure; ni pareix que tengui la més mínima ideadel que és ser una mica cristià...

Però no n'hem de parlar més d'aquest senyor perquè més mal està ell, pobret; li convendria (si és que vol escoltar un consell) visitar un bon metge, un psiquiatra, una persona que entengui de psicologia, etz. Si se tractàs de què no li bastassin els dobbers, crec que seria bo de fer una recolecta; tots en sortiríem guanyant i així el poble viuria més tranquil, amb més llibertat, amb manco por.

I tendríem un punt arreglat i, llavors, podríem començar a pensar que viure cada u per ell és massa egoisme; que això també duu ràbies, enveges, etz. i que empènyer el bé comú, encara que particularment no guanyàssim tant, tots en sortiríem beneficiats i llavors començaríem a sentir necessitat d'ajuntar-nos per treballar i defensar els interessos de tots i prest sortiria la idea de cooperatives.

Amèn.

Pere Fons.

NUS EN PARAULES

-----Toni Garau

1. Si l'estimar només fos qüestió entre dues persones, tot seria més fàcil.
2. Mentre els polítics només xerrin, els de sempre continuaran fent la seva.
3. No ploreu als dematins, donarfeu pista massa clara d'haver estat totsols.
4. Si ningú s'amaga per riure, per què vos allunyau a l'hora de plorar?
5. ...i encara el volen ressuscitar.

FUTBOL SI, VOLEIBOL TAMBÉ.

Gràcies a la directiva d'es C.S.Vilafranca, a algunes entitats d'es poble i a unes al.lotes amb instint esportiu, s'ha creat enghany un equip federat de voleibol femení.

Es necessari ressenyar que aquestes persones han trobat una manca de col.laboració per part d'es poble vilafranquer, a s'hora de posar s'equip en marxa.

Una vegada més, es vilafranquers - hem demostrat una manca molt grossa de solidaritat, quan els demés ens necessiten.

Hem de pensar que aquest grup de - persones identificades amb s'esport, - han tingut el coratge d'enfrontar-se, - a un pressupost de quasi 100.000 pessetes, pensant que hi hauria molta gent, vinculada o no a s'esport, que voldria col.laborar. No ha estat així, esperaven ajuda i de qualcuns ni tant sols com prensió han trobat, s'han trobat amb gent que volia demostrar personalisme, i no-més mostraven la seva ignorància i egoisme.

I és que molts han oblidat que aquestes joves han passejat es nom de Vilafranca, defensant-lo esportivament més lluny de les nostres illes. Per ventura hem de tancar ses portes de s'esport a ses al.lotes i joves que volen realitzar-se humanament també dins s'esport.

Crec que és necessari, si volem conseguir una igualtat entre ses joves i es joves, que entre tots siguem esportistes o no, les donam aquesta ajuda i aquest suport que ens demanen.

Passant a parlar de ses persones que integren aquest equip de voleibol femení, podem dir que s'organització i s'administració està baix sa direcció des Club S. Vilafranca, que s'entrenador és en Pere Jaume Sureda, de Manacor i que ses components de s'equip són les següents:

Magdalena Barceló Barceló, Magdalena Barceló Rosselló, Maria Montserrat Català,

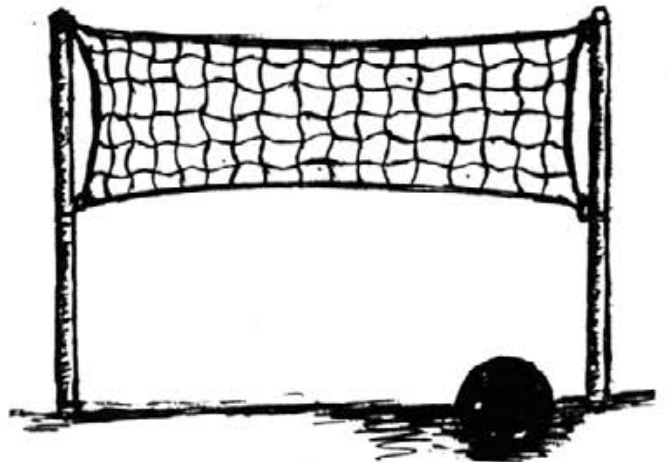
Margarida Gayà, Margarida Oliver, Margarida Portell, Maria Kiera, Margarida Rosselló, Maria Sansó i Bàrbara Sansó.

Es seus dies d'entrenament són es dilluns, dimecres i divendres.

Entraren en competició de lliga el passat dia 21, desplaçant-se a Ciutat per jugar el primer partit contra el GEL. A la pròxima edició ens ocuparem de detallar i examinar alguns des partits més interessants.

Mentrestant, esperam que s'entusiasme i s'afició d'aquestes joves es tradueixin en triomfs per es nostre poble.

Miquel Barceló Noguera

COM PREPARAR EL COTXE DE CARA A L'HIVERN

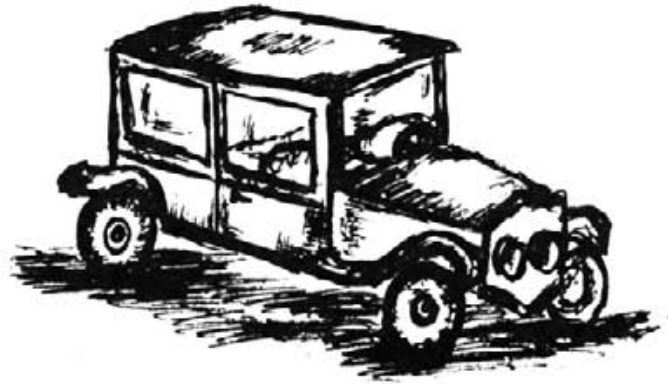
Els cotxes necessiten certes atencions, i en especial quan hi ha un canvi climàtic. D'aquestes atencions depenen moltes de vegades les averies que un dia ens poden deixar a la carretera.

Abans de mirar el motor repassem la carrosseria si veiem senyals d'òxid o la pintura en mal estat convé dur-lo al planxista abans de que comencin les pluges. Les tancadures han de ser untades amb oli o "spray". Els pneumàtics són punt important i, si hi ha dubtes, convé canviar-los prest ja que un dia de pluja és molt bo de fer relliscar, el que pot donar lloc a un accident.

L'altre punt important és la part elèctrica, començant per la bateria, que en l'hiver s'ha de cuidar molt, ja que s'usa molt sovint, i si no està a punt un dematí qualsevol d'aquests que fa fred tindrem que espitjar el cotxe, el que no cau bé a ningú. No seria de més revisar també els "platinos" i bugies a fi de que la xispa sigui correcta, donant lloc a una bona posta en marxa. No oblidem l'oli del motor i si és necessari es té que canviar amb un oli més fluïd, ja sigui un monograt de densitat 30, o un multigrat de densitat 20 W 40 o 15 W 50, pels cotxes normals, i si el cotxe és especial es tindrà que atendre a les especificacions que marqui el fabricant.

També s'ha de mirar el nivell del líquid de fre, el bon estat dels farols i les bombetes de recanvi, així com també les granerotes de netejar el parabrises i la roda de recanvi.

Francesc Garcias

FUTBOL

Sense oblidar-nos des futbol, podem resaltar novament que el C.S. VILAFRANCA segueix "vent en popa" dins es primers llocs de sa classificació. I atenció aficionats, perquè el proper diumenge, dia 6, ens visita el líder C.S. ESPORLES. Serà aquest partit quasi amb tota seguretat un partit de molta emoció, ja que es resultat que es doni al final des noranta minuts, tindrà molt que dir en mires de ses possibilitats d'un i d'altre equip. Per això, possiblement el mateix dia sis el Vilafranca es concentrarà el dematí al Puig de Bonany, per centrar es màxim d'interés damunt es partit.

Miquel Barceló Noguera

notícies fresques

DE LA CAMBRA AGRARIA :

Tots els propietaris de tractors poden a nar a recollir la nova documentació i, si volen, podran també encarregar les plaques.

Els interessats en la compra de llavors selectes de blat i ordi (R.1) podran fer la comanda a la Cambra Agrària mateixa.

Igualment poden fer la comanda per a productes FITO-SANITARIS, subvencionats al 50% del seu cost.

-+--+--+--

MATRIMONIS:

En Francesc Xavier Sansó Plas amb Na Maria Alvare-Osorio Ferrer.

En Jaume Mateu Gibert Fuster amb Na Antònia Garí Riera.

En Bartomeu Barceló Miralles amb Na Maria de Gràcia Sansó Rosselló

En Sebastià Lliteras Ximelis amb Na Magdalena Barceló Rosselló.

Es de fer notar que aquest passat mes de novembre no hi ha hagut cap defunció ni cap naixement.

-+--+--+--

Prop de noucentes instàncies foren presentades a les oficines municipals, per al NOU REGISTRE del CEMENTIRI MUNICIPAL del qual es donà un determini que finalitzà el 30 de Juny passat. Havent presentat amb ells vàries instàncies conflictives, la Comissió de Sanitat farà un examen de les mateixes i comu-

nicarà en el Ple les decisions preses.

-+--+--+--+--+--

Passant per carrer de Ca ses Monges es veu moviment. Aquella part fosca i misteriosa s'està convertint en PARC PELS INFANTS i ZONA VERDA PER A TOTHOM. Tant de bo que cada barriada de La Vila tengués trossets on els ning poguessin jugar i la gent parlàs i descansàs sense haver d'anar forçosament al cafè.

-+--+--+--+--+--

En el primer partit de Lliga femení de VOLEIBOL el VILAFRANCA guanyà dins Ciutat al GEL.

El pròxim partit es disputarà el dissabte 5-desembre-11 del matí al Polideportiu de S'Escola, contra el Sant Josep Obrer.

-+--+--+--+--+--

RAMON COMPTE PORTA va donar una documentadíssima CONFERÈNCIA sobre "POSSIBILITATS DE VIDA EXTRATERRESTRE". Es va veure ressaltada la humilitat, qualitat pròpia dels sabuts; es va mantenir damunt la corda científica sense deixar-se dur en cap moment per suposicions fàcils de visionaris, "renta" "cocos", i gent sensacionalista. Va aclarir moltes coses i va agndar.

-+--+--+--+--+--

L'ARBRE de davant l'església ja està IL.LUMINAT. el corrent del